

AZ OKDT MUNKÁJÁBÓL

N. Rácz Ákosnak:

Az OKDT hírei

A nemzetközi szabványosított könyvszámozás (ISBN) problémájával foglalkozott az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács Tudományos és Szakkönyvtári Tagozata március 7-i ülésén, Domanovszky Ákosnak, a budapesti Egyetemi Könyvtár helyettes igazgatójának előterjesztése alapján. Már korábban, a III. Országos Könyvtárügyi Konferencia előkészítő tárgyalásai során javasolta Domanovszky Ákos a nemzetközi szabványosított könyvszámozáshoz való csatlakozásunkat. Bár a könyvtárosi közvéleményben a javaslat megértéssel és támogatással találkozott, döntésre akkor – főképpen a partnerek nem teljes egyetértése miatt – nem kerülhetett sor.

Az OKDT azonban mint fontos megoldandó feladatot újból napirendre tűzte a kérdést, amelynek jelentősége mind a könyvtárak, mind a könyvkiadás és a könyvkereskedelem szempontjából igen nagy. A rendszer lényege az, hogy minden megjelenő kiadvány olyan egyedi számkombinációból álló jelzetet kap, amely kifejezi az országot (nyelvet), ahol (amelyben) a kiadvány megjelent, a kiadót és magát az egyedi kiadványt is. (Lásd: Könyvtári Figyelő 1969. 2/3. sz. 120–124. p. és 1970. 1. sz. 100. p.) Az előterjesztés vázolja hasznosításának lehetőségeit is. (Az előterjesztés megjelenik az OKDT tanulmánykötetében.)

A tagozat teljes egyetértéssel fogadta az előterjesztett javaslatot. A megbeszélés főképpen a megvalósítás módjával és lehetőségével foglalkozott. A tanácsülés az alábbi javaslatokat fogadta el:

1. Domanovszky Ákos javaslatait az alábbiak szerint:

„Az ISBN kézenfekvő és célszerű ujtítás, amely az információviszsa-

keresés eredményesebbé tétele és megkönnyítése terén komoly előrehaladásként értékelendő. Ha eddigi elterjedése nem is lett volna olyan gyors, mint amilyen volt, akkor is nyilvánvaló lenne, hogy alkalmazása rövidesen a világ nagy részére ki fog terjedni – ezt már egyedül a gépesítés és mindenfajta mechanizálás térhódítása is garantálja.

Kívánatos, hogy Magyarország is rálépjen erre az utra, amely előreláthatóan a jövő fejlődés útja. S miután a késedelmes csatlakozás egy kooperációhoz multhatatlanul idővesztéssel és utólagos többletterhekkel jár, az is kívánatos, hogy ez a csatlakozás minél előbb történjék meg.

A csatlakozás mindenekelőtt három alapvető intézkedést követel, és – pedig

1. a magyar szabványosítási eljárás megindítását. A magyar szabványt a nemzetközi szabványajánlással egybehangzóan kell megalakítani;
2. a magyar ISBN-szerv felállítását. A legcélravezetőbbnek az látszanék, ha a Kiadói Főigazgatóság és a Magyar Nemzeti Bibliográfiát kiadó Országos Széchényi Könyvtár együttesen hívnák életre és működtetnék e szervet;
3. a készülőfélben lévő új magyar címleirási szabványba egy új szakasz beiktatását, amely az ISBN-t – összhangban az IFLA-nak a bibliográfiai leírás tartalmát és sorrendjét szabályozó szabványtervezetével – a szabványnak megfelelő címleírás elengedhetetlen kiegészítő részévé tenné.”

Bartha Gábor, a Magyar Szabványügyi Hivatal osztályvezetője a fentiek kiegészítéseképpen a következő javaslatot tette:

„A Nemzetközi Szabványosított Könyvszámozás (ISBN) gyakorlati bevezetése érdekében bizottság szervezése szükséges a konkrét feladatok és az intézkedési terv kidolgozásához, az OKDT vezetése alatt. Tagként való közreműködésre fel kell kérni a Kiadói Főigazgatóságot, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülését, az Országos Széchényi Könyvtárat és a Magyar Szabványügyi Hivatalt, hogy egy-egy taggal vegyenek részt a munkában.

Helyes volna, ha a bizottság megalakítását a Művelődésügyi Minisztérium kezdeményezné. A bizottság működésének ki kellene terjednie

- az ISBN bevezetésének előkészítésére,
- a szükséges szervezet létrehozásának tervére,

- az ISBN működési szabályzatára és ügyvitelére,
- a működés pénzügyi kihatásaira és ennek fedezetére,
- a törvényes rendezés alapját képező utasítástervezet kidolgozására.

Az új szervnek az 1973. január 1. után megjelenő könyvek tekintetében kellene kifejtenie tevékenységét.”

A tanácsülés a javaslatokat azzal fogadta el, hogy az előkészítő bizottság megszervezését átmenetileg vállalja. A későbbiekben a Kiadói Főigazgatóságnak s az Országos Széchényi Könyvtárnak lenne célszerű az ügyintézésben vezető szerepet vállalnia.

Mivel a Kiadói Főigazgatóság a tanácskozáson nem vett részt, az MM Könyvtárosztálya és a Tanács közös átirattal fordult a Kiadói Főigazgatósághoz, kérve, hogy az előterjesztésben és a vitában kifejeződő egyhangú támogatást figyelembe véve alakítsa ki állásfoglalását ebben a kérdésben.

Ujjáalakult az OKDT Szakkutatási és Kiadványi Szakbizottsága.

A szakbizottság elnöke Kovács Máté egyetemi tanár, az OKDT elnöke, titkára Havasi Zoltán, a szegedi József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtára igazgatója, tagjai: Fülöp Géza adjunktus (ELTE Könyvtártudományi tanszék), Papp István, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ igazgatója, Sebestyén Géza, az Országos Széchényi Könyvtár h. főigazgatója, Zircz Péter, az MM Könyvtárosztály munkatársa.

A szakbizottság áprilisban tartja első megbeszélését, amelyen a kutatási program kerül majd előreláthatólag napirendre.

N. RÁCZ Aranka